

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ

Στις 28 Νοέμβρη — 2 Δεκέμβρη 1963 συνήλθε στο Ναύπλιο το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μηχανολόγων — Ηλεκτρολόγων.

Τα συνέδρια τού είδους αυτού δεν έχουν ούτε μεγάλη ιστορία ούτε ικανή πείρα στη χώρα μας. μόλις λίγα χρόνια ζωή μετρούνε και θά ήταν άδικο νά κριθή αυστηρά ή επίδοσή τους. 'Ακόμα — ιδιαίτερα για τὰ Συνέδρια τῶν Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων — υπάρχει μιὰ ιδιομορφία πού σχετίζεται με τὸ περιεχόμενο και τοὺς σκοπούς των, και πού τὸ στερεῖ ἀπὸ τὴν πείρα ἄλλων παρόμοιων ἐθνικῶν ἢ διεθνῶν Συνεδρίων. Συγκεκριμμένα, οἱ ὀργανωμένες συναντήσεις ὁμοειδῶν ἐπιστημόνων και τεχνικῶν ἔχουν καθιερωθῆ για νά διευκολύνουν τὴν ἀνταλλαγή τῆς πείρας, τῶν γνώσεων και τοῦ προβληματισμοῦ τῶν συνερχομένων μελῶν πάνω στὴν ἐπιστημονική τους ἐργασία και νά βοηθοῦν ἔτσι στὴν παραπέρα ἀνάπτυξη, ιδιαίτερα στὸν τομέα τῆς ἔρευνας, ἀλλὰ και στὴν πρακτική ἐφαρμογή τῶν ἐπιστημονικῶν κατακτήσεων. Στὴν Ἑλλάδα δυστυχῶς, τόσο ἡ καθαρὴ ἐπιστημονική ἔρευνα, ὅσο και ὁ ἐπιστημονικὸς προβληματισμὸς πάνω στὰ θέματα τῆς ἐφαρμογῆς — Τεχνική — δρῖσκεται σὲ τέτοια καθυστέρηση πού θά καθιστοῦσε προσπάθεια χωρὶς περιεχόμενο, τὴν ὀργάνωση συνεδρίων με αὐτὸ τὸ σκοπό. Οἱ Ἑλληνες Μηχανικοὶ παρ' ὄλο πού περιλαμβάνουν στοὺς κόλπους τους ἄτομα με σοβαρὲς ἱκανότητες και γνώσεις πού θά τοὺς ἐξασφάλιζαν τὴν ἐπιτυχία στὴν περίπτωση πού θά ἤθελαν ἀσχοληθῆ με τὴν ἔρευνα, ὡστόσο δὲν ἀσχολοῦνται σοβαρὰ με τὴν ἔρευνα και τὴ γενικοποίηση γενικώτερα. Θά ἦταν ἀδικία νά ἀποδώσωμε στοὺς ἴδιους τὴν εὐθύνη γι' αὐτὸ τὸ γεγονός πού μᾶς φέρνει στὴν οὐρὰ τῆς Εὐρώπης και σ' αὐτὸν τὸν τομέα ὅπως και στοὺς περισσότερους ἄλλους τομείς τῆς ἀνθρώπινης συλλογικῆς δράσης. Τρανὴ ἀπόδειξη για τοῦτο ἀποτελεῖ ἡ επίδοση τῶν ἐκπατρισμένων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, πού τοὺς ἀναδείχνει σὰν ἄτομα, σὲ πολλές περιπτώσεις, στὴν πρώτη γραμμὴ διεθνῶς ἀναγνώρισης.

Φυσικά, ἡ επίδοση αὐτὴ σὲ καμμιά περίπτωση δὲν μπορεῖ νά καταγραφῆ στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου, και θά ἦταν κωμικὴ ἀταρξεία νά τὴν ἐπικαλούμαστε σὰν ἀντίρροπο τῆς καθυστέρησῆς μας.

Τὰ αἷτια αὐτῆς τῆς καθυστέρησης εἶναι ἕνα ἄλλο θέμα πού θά ἀξίζε κανεὶς νά τὸ μελετήσει ιδιαίτερα. 'Αλλὰ ἂν οἱ Ἑλληνες τεχνικοὶ ἐπιστήμονες δὲν ἄρηκαν τίς κατάλληλες συνθηκες και περιβάλλον για τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, ὡστόσο ἔδειξαν ὅτι δὲν τοὺς λείπει ἡ συνείδηση τῆς κοινωνικῆς τους

ἀποστολής. Ἡ γενικώτερη οικονομική ἀνάπτυξη τῆς χώρας, ὁ διαρθρωτικὸς ἀνασχηματισμὸς τῆς οικονομίας τῆς, τὸ πέρασμα σὲ μιὰ ἀνώτερη στάθμη τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, θρίσκονταν πάντα στὸ κέντρο τῶν ἐνδιαφερόντων καὶ τῆς ἀνησυχίας τοῦ πιὸ μεγάλου καὶ ἐκλεκτοῦ μέρους τοῦ τεχνικοῦ κόσμου τοῦ τόπου μας.

Στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς, γιὰ πρώτη φορά, τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ καὶ ἡ ἀνησυχία, πῆραν μιὰ συγκεκριμένη μορφή. Κάτω ἀπὸ τὶς πιὸ σκληρὲς κι' ἀπάνθρωπες συνθήκες, πείνας καὶ τρομοκρατίας, οἱ Ἕλληνες τεχνικοὶ καὶ ἐπιστήμονες, μελετοῦσαν τὰ προβλήματα τῆς ἀνάπτυξης τοῦ τόπου μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση, καὶ προσπάθησαν νὰ δώσουν μιὰ δλοκληρωμένη λύση τοῦ Ἑλληνικοῦ προβλήματος, πρὸς ὄφελος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Δυστυχῶς, ἡ πορεία τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐμπόδισε τὴν ἐφαρμογὴ τέτοιων προγραμμάτων καὶ ἀνέστειλε τὴν προοδευτικὴ ἐξέλιξη τῆς Χώρας μας στὸν τομέα τῆς οικονομικοτεχνικῆς ἀνάπτυξης. Θὰ ἦταν σφάλμα νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι ἡ δουλειὰ ἐκείνη πῆγε χαμένη. Τὸ ὄραμα μιᾶς ἀναγεννημένης Ἑλλάδας, οικονομικὰ ἀνεπτυγμένης ποὺ νὰ στηρίζεται σὲ μιὰ γερὴ βιομηχανικὴ βάση, ποὺ θὰ ἐκμεταλλεύεται γιὰ δικό της ὄφελος τὶς πλουτοπαραγωγικὲς πηγὲς τῆς καὶ ὅα δίνῃ δουλειὰ καὶ φωμὶ σ' ὄλους τοὺς Ἕλληνες, ὅσο κι' ἂν διαβλήθηκε ἀρχικὰ καὶ καταπολεμήθηκε κρυφὰ καὶ φανερά, ἔχει φωληάσει στὴ συνείδηση τοῦ καθενός, σὰν μοναδικὴ λύση τοῦ Ἐθνικοῦ μας προβλήματος. Ἔτσι βλέπουμε μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση ὅτι στὰ ἐπιστημονικὰ συνέδρια ποὺ ὀργανώνονται ἀπὸ ἐπίσημους ὀργανισμοὺς νὰ περιλαμβάνονται θέματα οικονομικῆς - τεχνικῆς ἀνάπτυξης τῆς Χώρας. Ἄν ὅμως μᾶς ἱκανοποιεῖ ἡ ἐπικράτηση τοῦ προβληματισμοῦ πάνω στὰ θέματα ἀνάπτυξης, μέσα στὰ ἐνδιαφέροντα τῶν ὀργανωμένων συζητήσεων, θὰ ἦταν ὑπερβολικὰ αἰσιόδοξο νὰ λέγαμε τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο συζητῶνται τὰ θέματα αὐτά, τὴν ὀργάνωση τῶν συζητήσεων καὶ τὰ ἀποτελέσματά τους.

Ἐίπαμε, στὴν ἀρχὴ ἀκόμα, ὅτι ἡ ἔλλειψη πείρας εἶναι ἐκείνη ποὺ θαραίνει ἀρνητικὰ στὴν ποιότητα τῶν Συνεδρίων ποὺ ὀργανώνονται. Κι' αὐτὸ εἶναι ἀπόλυτα σωστὸ. Θὰ ἦταν ὅμως ἀφέλεια νὰ μὴ δεῖ κανεὶς πέρα ἀπὸ τὶς ἀντικειμενικὲς αὐτὲς δυσκολίες καὶ σοβαρὲς ὑποκειμενικὲς εὐθύνες τῶν ὀργανωτῶν. Οἱ εὐθύνες αὐτὲς ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν τρόπο ὀργάνωσης τῶν συνεδρίων αὐτῶν, τὴν σύγκλησή τους, τὴν ἐκλογή τῶν θεμάτων καὶ φθάνουν στὸν τρόπο διεύθυνσης τῶν συζητήσεων καὶ τὴ διατύπωση τῶν συμπερασμάτων.

Στὴ συγκεκριμένη περίπτωση τοῦ Συνεδρίου τῶν Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων μιὰ αὐτοχειροτονουμένη «ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ» — τὶς καλὲς προθέσεις τῶν μελῶν τῆς δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς μας ἐδῶ νὰ ἀμφισβητήσουμε — ἀποφασίζει κυριαρχικὰ γιὰ ὅλα, φυσικὰ μὲ τὶς εὐλογίες καὶ τὴν κάλυψη τῆς Διοίκησης τοῦ τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Μιὰ τέτοια διαδικασία σὲ καμμιά περίπτωση δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδόσῃ, γιὰτὶ δὲν βοηθᾷ τὴν ἀντιπαράθεση γνώμων, τὴν ἐλεύθερη συζήτησή τους καὶ τὴν ἐκφραση μιᾶς συλλογικῆς βούλησης ὅλων τῶν δικαιουμένων νὰ συμμετάσχουν σὲ μιὰ τέτοια συζήτηση.

Ἡ προσυνεδριακὴ ἐργασία ἔχει τελείως παραμεληθῆ, στὸν κυριώτερο τομέα τῆς, τὴν ἐκλογή τῶν θεμάτων καὶ τὴν ὀργάνωση τῶν συζητήσεων.

Προσυνεδριακὲς διασκέψεις καὶ συνδιασκέψεις μὲ τὴν εὐρύτερη δυνατὴ συμμετοχὴ, θὰ πρέπει νὰ ὀργανωθοῦν, νὰ συσταθοῦν ἀπὸ αὐτὲς μερικώτερες ἐπιτροπὲς μελέτης τῶν διαφόρων θεμάτων ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴ σύγκληση τοῦ Συνεδρίου νὰ εισηγοῦνται σχετικὰ στὴν ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ κλπ. Ἔτσι, ἐνῶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά θὰ κινηθῆ τὸ ἐνδιαφέρον ὅσο γίνεται περισσότερο Μηχανικῶν γύρω ἀπὸ τὰ συζητούμενα θέματα καὶ σὲ μεγάλο χρονικὸ διάστημα — καὶ ὄχι μόνο γιὰ 4 ἡμέρες — ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰ εἶναι βέβαιον ὅτι: α) Τὸ συγκαλούμενο τελικὰ Συνέδριο θὰ ἐκφράζῃ πραγματικὰ τὶς ἀντιλήψεις ὅλων τῶν μελῶν τοῦ κλάδου, καὶ β) οἱ συζητήσεις θὰ εἶναι ὅσο γίνεται περισσότερο γόνιμες, θὰ καταλήγουν σὲ σοβαρὰ συμπεράσματα καὶ δὲν θὰ μένουν μετέωρες στὸ κενό.

Ὁ τρόπος αὐτὸς ἀκόμα περαιτέρω θὰ βοηθήσῃ, ὥστε τὰ τελικὰ συμπεράσματα νὰ μὴ «τεθοῦν στὸ ἀρχεῖο», ἀλλὰ νὰ γίνουν γνώμονες συλλογικῆς δράσης τῶν ἀρμοδίων ὀργανῶν.

Στὸ 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μηχανολόγων - Ἡλ)γων, τὰ θέματα, τὰ κυριώτερα τουλάχιστον, εἶχαν καλὰ ἐκλεγεί. Τὸ μεγάλο θέμα τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ὅσο καὶ τὸ θέμα τῶν Τιμολογίων τῆς ΔΕΗ, εἶναι καίρια καὶ ἐπίκαιρα καὶ ἀπόλυτης πρωτεραιότητας, ἔτσι ποὺ νὰ δικαιολογεῖται νὰ ἀσχοληθῆ μὲ αὐτὰ καὶ ἕνα καὶ περισσότερα Ἐπιστημονικὰ Συνέδρια.

Οἱ ὀργανωταὶ ὅμως τοῦ Συνεδρίου δὲν ἀντελήφθησαν ὅτι ὅσο πιὸ καίρια εἶναι τὰ θέματα ποὺ ἐκλέγουν τόσο μεγαλύτερες εἶναι οἱ εὐθύνες τους καὶ τόσο μεγαλύτερος ὁ κίνδυνος γιὰ τὴ σοβαρότητα τοῦ θεσμοῦ ἀπὸ ἐνδεχόμενες προχειρότητες. Ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε πενιχρὸ καὶ ἴσως δώσει λαθὴ στοὺς δεδηλωμένους ἐχθροὺς τῶν δημοσίων συζητήσεων — «σύλλογο ἀνευθύνων» ἀπεκάλεσε κάποτε ἕνα συνέδριο ἕνας τέως ὑπουργὸς — γιὰ νὰ πλήξουν τὸ κύρος τους. Ἀλλὰ ἄς παρακολουθήσουμε λεπτομερέστερα τὶς συζητήσεις.

Τὸ θέμα τῆς ἠλεκτρενέργειας εἶναι γνωστὸ ὅτι ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τοὺς σοβαρότερους παράγοντες τῆς οικονομικῆς ἀνάπτυξης. Ἡ ἠλεκτροδότηση τῆς βιομηχανίας βασικὰ ἀποτελεῖ ἕνα πρόβλημα ποὺ ζητᾷ ἐπιτακτικὰ τὴ λύση του. Τὸ ὅτι ὁ φορέας τῆς παραγωγῆς καὶ διανομῆς τῆς ἠλεκτρενέργειας εἶναι ἐνιαῖος στὴ χώρα καὶ ὑπὸ κρατικὸ ἔλεγχο, ἀποτελεῖ ἕνα σημαντικὰ εὐνοϊκὸ δεδομένο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως πλευρὰ ἡ ἔλλειψη συντονισμένου προγράμματος ἀναπτύξεως ἡ κρατικὴ ἀδιαφορία καὶ ραθυμία, ὅπως καὶ ἡ κάθε λογῆς ἐπιρροὲς ντόπιων ἢ ξένων παραγόντων δημιουργοῦν κατάσταση μὲσα στὴν ὁποία εἶναι βέβαιον ὅτι μόνο οἱ σωστὲς λύσεις γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου δὲν πρόκειται νὰ δοθοῦν. Μέσα σὲ μιὰ τέτοια κατάσταση ἡ φωνὴ τῶν πιὸ ἀρμοδίων — τῶν Μηχανικῶν — μὲ τὴν πιὸ ἐπίσημη μορφή — τὸ Συνέδριο — θὰ μποροῦσε νὰ σταθῆ σὰν φάρος καὶ νὰ δώσῃ σωστὲς κατευθύνσεις. Κατὰ καλὴ τύχη, ὁ παριστάμενος ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, θέλοντας νὰ τονίσῃ τὸ κύρος τοῦ Συνεδρίου, λέει ὅτι περιμένει τὶς ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου γιὰ νὰ ρυθμίσῃ αὐτὸς

πιά σαν υπεύθυνη εκτελεστική εξουσία το ζήτημα του Τιμολογίου κλπ. του ηλεκτρικού ρεύματος. "Όσοι ένθυμούνται την αγανάκτηση που προκάλεσε μέσα στους τεχνικούς ή βδρις του ύπουργού εκείνου περι «άνευθύνων», αίσθάνθησαν μια ανακούφιση που επί τέλος έστω και προκαταρκτικά αναγνωρίστηκε ή άρμοδιότητα των συλλογικών οργάνων στα γενικότερα θέματα οικονομικο - τεχνικής ανάπτυξης.

Δοκίμασαν όμως την πιο σκληρή απογοήτευση, όταν άκουσαν, από το στόμα του Προέδρου του Τ.Ε.Ε. την πρόταση, που τελικά περιλήφθηκε στα πορίσματα, ότι το Συνέδριο είναι άναρμόδιο να μελετήσει και να υποδείξει τις σωστές λύσεις. Θα πρέπει να έχει φθάσει στο σημείο να περιφρονή κανείς τελείως τη σοβαρότητά του για να ισχυρίζεται ότι δεν είναι άρμόδιος να συζητήσει θέμα για το οποίο συγκαλεί Πανελλήνιο Συνέδριο.

Στην έσχατη ανάγκη, αν αντικειμενικές συνθήκες το επέβαλαν, μπορούσε να εκλεγεί μια έπιτροπή από το Συνέδριο με ειδική έντολη να μελετήσει το θέμα και να εισηγηθεί σχετικώς. Άλλά το ζήτημα δεν είναι εδώ. Άπό το δήμα του Συνεδρίου άκούστηκαν πολλά και ένδιαφέροντα σχετικά με την Τιμολογιακή πολιτική της ΔΕΗ, που στο σύνολό τους αποτελούσαν δριμύ κατηγορητήριο έναντιόν τους. Φυσικά θα περίμενε κανείς ότι κάποιος εκπρόσωπος της ΔΕΗ θα άνελάμβανε να δώσει κάποια άπάντηση στα πελώρια έρωτήματα που άνέκυπταν. Ματαίως, ή ΔΕΗ, παρά το γεγονός ότι αντιπροσωπεύονταν έπιδλητικά στο συνέδριο, με μεγάλο άριθμό άνωτέρων και άνωτάτων στελεχών της, άπαντούσε με την παράθεση γευμάτων και την προβολή ταινιών! Έτσι όμως έπισημοποιήθηκε ή κατηγορία έναντιόν της ΔΕΗ, ότι το τελευταίο πράγμα που σκέπτεται είναι ή έκδιομηχάνιση της Χώρας. Και είναι λυπηρό ότι ή άδιαφορία αυτή έγινε άπόπειρα από έναν τέως Δ)ντήν της ΔΕΗ, να περιδληθεί θεωρητική βάση με τον Ισχυρισμό ότι ή έπιρροή της τιμής του ρεύματος στη διαμόρφωση του κόστους των βιομηχανικών προϊόντων, είναι τόσο χαμηλή στις πλείστες περιπτώσεις, ώστε να μήν αξίζει να συζητάμε γι' αυτήν. Άνεξάρτητα από την παρατήρηση που θα μπορούσε να κάμη κανείς: τότε γιατί συγκαλέσατε πανελλήνιο Συνέδριο για να συζητήσετε άνύπαρκτο θέμα, και γιατί ή ΔΕΗ προβάλλεται σαν συντελεστής στην έκδιομηχάνιση άφου ή έπιρροή της τιμής του ρεύματος είναι άσήμαντη, άνεξάρτητα από αυτό και στη βάση του ένας τέτοιος Ισχυρισμός είναι λανθασμένος.

Γιατί το ποσοστό της έπιρροής του ρεύματος στη διαμόρφωση του κόστους, πρέπει να υπολογιστεί επί της προστιθεμένης αξίας στη συγκεκριμένη φάση της παραγωγής και όχι στην τελική αξία του προϊόντος, στην οποία περιλαμβάνεται ή αξία των πρώτων ύλων για τις οποίες έχει πάλι καταβληθεί ήλεκτρενέργεια σε άλλη παραγωγική φάση. Το αντίθετο οδηγεί σε τραγελαφικά συμπεράσματα, που έν πάσει περιπτώσει δεν μπορούν να αποτελέσουν άφειτηρία σοβαρών περαιτέρω συλλογισμών.

Πέρα όμως από αυτά, το άρνητικά, ή συζήτηση πάνω στο θέμα «ΔΕΗ - έκδιομηχάνιση -

Τιμολόγια» είχε αρκετά θετικές πλευρές. Έτσι έπιδεδαιώθηκε για άλλη μια φορά και με τρόπο άναντίρρητο, ότι ή ΔΕΗ, ένω από τη μια πλευρά πωλεί το ήλεκτρικό ρεύμα στην έγχώρια βιομηχανία σε άπαράδεκτα ύψηλές τιμές, χαρίζεται έξοργιστικά στην ξένη έταιρεία «Άλουμίνιου Έλλάς», του Πεσινέ, δίδοντας ρεύμα σε τιμή Ιση προς το ήμισυ του κόστους περίπου. Διευτώθη μάλιστα και ο φόβος — ή μάλλον ή άσφαλής πρόβλεψη — ότι εάν τεθί σ' έφαρμογή αυτή ή συμφωνία με τον Πεσινέ, όχι μόνο δεν θα είναι δυνατή ή εξαγγελθείσα μετά διετίαν βελτίωση των τιμολογίων, αλλά θα γίνη άναγκαία ή προς τα άνω άναπροσαρμογή των.

Το άλλο σοβαρό θέμα με το γενικό τίτλο «προβλήματα μετά τη σύνδεση με την ΕΟΚ», άπετέλεσε σοβαρότερη άστοχία. Είναι γνωστό ότι το θέμα αυτό είναι τόσο μεγάλο σε πλάτος και βάθος που άπαιτεί πολύ μεγάλη προσπάθεια και μελέτη για να μπορέση κανείς να έντοπίση μια πλευρά του και να περιγράψη σωστά και με ακρίβεια, να θέση δηλαδή ένα συγκεκριμένο πρόβλημα, από το πλήθος που έμφανίζονται.

Μια τέτοια όμως δουλειά μόνο μέσα σε συνθήκες προσυνηδριανής προετοιμασίας σαν εκείνες που συνοπτικά περιγράψαμε παραπάνω, θα μπορούσε να γίνη και να οδηγήση σε ένα αξιόλογο άποτέλεσμα, που να άποτελή μια θετική συμβολή στη μελέτη του κύριου σήμερα Έθνικού προβλήματος.

Δυστυχώς, όπως ήταν έπόμενο, ή συζήτηση εξέλιχτηκε σε φιλολογία, χωρίς βαθειά και σοβαρή εξέταση κανενός ζητήματος. Και αυτό το άποτέλεσμα δύσκολα θα μπορούσε κανείς να το άποδώση στην τυχαία άπουσία ενός προγραμματισμένου διμητητή πάνω σε σοβαρό θέμα. Είναι προφανές ότι και ή διμιλία να είχε γίνει το άποτέλεσμα θα ήταν ίδιο. Τα συνέδρια δεν μπορεί να είναι άθροισμα διαλέξεων - μονόλογων. Και για σοβαρό διάλογο και έρευνα καμμία προϋπόθεση δεν ύπήρχε.

Άπό την άλλη μεριά οι διμιλιες άκούστηκαν όσο κι' αν ήσαν ένδιαφέρουσες κυρίως από την άποψη έννημέρωσης των συνέδρων σε γενικά θέματα, ήσαν έξαιρετικά Ισχνές στην διαπραγμάτευση συγκεκριμένων προβλημάτων και την διατύπωση θέσεων.

Ο Μηχανικός κ. Σπανογιαννάκης, ο οποίος ώμίλησε για την έρευνα γενικά και ιδιαίτερα τη βασική έπιστημονική έρευνα, παρ' όλη τη μεγάλη έκταση της διμιλίας του δεν κατώρθωσε να περιγράψη με σαφήνεια το πρόβλημα μέσα στις συνθήκες του τόπου μας.

Φυσικά, τα όσα είπε ξεκαθάρισαν πιδ πολύ, αυτό που όλοι γνωρίζουμε: τη φτώχεια μας στον τομέα των έπιστημονικών έρευνών κάθε είδους. Έλάχιστα όμως βοήθησε στο νό μπουν οι βάσεις, έστω, για ένα πρόγραμμα ανάπτυξης των έρευνών που «νά ανταποκρίνεται στα δεδομένα του τόπου μας». Και μάλιστα σε ώρισμένα σημεία διατυτώθηκαν μερικές άπόψεις έντελώς λαθεμένες για την κατεύθυνση που θα πρέπει να πάρουν οι έρευνες, αν τυχόν ποτέ ήθελαν οργανωθή στη Χώρα μας. Άπό όσα άκούστηκαν έδγαινε το συμπέρασμα πως θα έπρεπε, προκει-

μένου να προωθήσουμε τή βιομηχανική μας παραγωγή — στη βρεφική ηλικία της ακόμα σήμερα — να προωθήσουμε τή βασική έρευνα που είναι ανύπαρκτη. Είναι ωστόσο γνωστό ότι οι ανάγκες τής παραγωγής είναι εκείνες που ώθουν προς τήν έρευνα. Όταν ή παραγωγή εξαντλεί τήν κλίμακα τής τεχνικής, τότε καταφεύγει στη βασική έρευνα για παραπέρα ανάπτυξη. Φυσικά κανείς δεν έχει αντίρρηση να μπουδν και εδώ βάσεις για τήν ανάπτυξη τής βασικής έρευνας. Θα ήταν όμως σφάλμα να τή συσχετίσουμε με τήν άμεση ανάγκη βιομηχανικής και γενικά οικονομικής ανάπτυξης.

Στό στάδιο που βρίσκεται ή Χώρα μας — του υποανάπτυκτου — όπου απαιτούνται ραγδαίοι ρυθμοί δλόπλευρης ανάπτυξης τής οικονομίας μας, ή έπιστημονική έρευνα θα πρέπει να στραφή με τή μεγαλύτερη σοβαρότητα και με ίερο πάθος, προς τή μελέτη των δρων αξιοποίησης του πλούτου τής Χώρας. Η τέτοια ανάπτυξη τής παραγωγής πρωτογενώς και δευτερογενώς, αναγκαστικά θα παρασύρει σε παραπέρα άνοδο και τή βασική έρευνα.

Από τὰ δσα σε συνέχεια λέχθηκαν σχετικά με τήν ΕΟΚ — κατά μέγιστο μέρος γενικότη-

τες χωρίς εξειδικευμένη έρευνα των έπι μέρους πλευρών — σαν μόνο αλάθητο συμπέρασμα βγαίνει πως ή σύνδεσή μας με τήν ΕΟΚ αποτελεί μιὰ περιπέτεια που κανείς με κάποια έστω μικρή ακρίβεια να μπουρεί να μάς πεί που πρόκειται να δθηγήση.

Συμπέρασμα: Καί το 3ον Πανελλήνιο Συνέδριο Μηχανολόγων - Ήλεκτρολόγων δεν μπουρεσε να ξεπεράση τις παιδικές αρρώστειες των δύο προηγούμενων. Ώστόσο, παρ' όλες τις αδυναμίες του αποτελεί πάντα μιὰ χρήσιμη ώθηση για μελέτη των προβλημάτων του τόπου μας.

Με καλύτερη οργάνωση, και ιδιαίτερη προσεδριακή έπεξεργασία των θεμάτων, θα μπουρεσε να αποτελέση πολύτιμη συμβολή στη λύση της. Το Τεχνικό Ήπιμελητήριο, σαν υπεύθυνος οργανωτής, θα πρέπει να σταθμίση τις ευθύνες του και σε τουτο το θέμα και να πάρη δλα τὰ κατάλληλα μέτρα, ώστε τὰ διάφορα Συνέδρια των Τεχνικών να εξελιχθούν τελικά σε όργανα σοβαρής μελέτης και προβληματισμού πάνω στα γενικά ζητήματα ανάπτυξης τής Χώρας μας.

Σ.Χ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ “ Σ.Θ. .”

Τὰ τεύχη 1 έως και 6 δεμένα σε Α' τόμο των «Συγχρόνων Θεμάτων» πωλούνται στα βιβλιοπωλεία και στα Γραφεία του περιοδικού (Διδότου 34).

Στέλνονται και ταχυδρομικώς σε όσους έμβάσουν το αντίτιμον.

Τιμή Α' Τόμου (σελίδες 617) δραχμαί 80

Ο τόμος ανταλλάσσεται με τὰ τεύχη 1 έως 6 με τήν πληρωμήν 20 δραχμών για τὸ δέσιμο. (Οί ανταλλαγές αυτές γίνονται μόνο στα Γραφεία μας)

Ή Διεύθυνση